

**MOKKA Lexikon,
a modern környezeti
kockázatmenedzsment
fogalomtára**

Fenyvesi Éva, Gruiz Katalin

Keresés

Főoldal

Lexikon

Adatbázisok

Térképek

Képtár

DST

E-tanfolyam

Fórum

KÉR

Nyelvek

- [English](#)
- [Magyar](#)

Körinfo

- [A projektről](#)
- [Hírek, események](#)
- [Publikációk](#)
- [Elérhetőségek](#)

Belépés

Felhasználói név: *

Jelszó: *

Belépés

Üdvözöljük a KÖRINFO honlapján!

Oldalunkkal segítséget kívánunk nyújtani Önnek, hogy hivatásának gyakorlásakor és magánemberként környezettudatos és környezethatékony döntéseket hozzon.

Lexikonunk a szakkifejezések értelmezéséhez, a környezetvédelem jogi, tudományos és technikai hátteréhez ad segítséget.

Adatbázisunkban böngészve hagyományos és innovatív módszerekkel ismerkedhet meg, melyek segítségével mérhető a környezet állapota, károsodása vagy olyan technológiákkal, melyek segítenek a környezetet egészséges állapotban tartani vagy ha szükséges "meggyógyítani".

A **térképeken** és a **képtárakban** gyors és szemléletes információt kaphat a KÖRINFO területeiről. **Döntéstámogatás** (DST) gombra kattintva végigvezetjük Önt egy problémakör jogi hátterének vagy tudományos alapjainak megismeréséhez szükséges útvonalon.

E-tanfolyamainkon résztvevők megismerhetik a modern környezetmérnöki munka tudományos és gyakorlati alapjait.

Regisztráció után saját adatait, információit, módszereit és technológiáit a KÖRINFO adatbázis és tudásbázis részévé teheti!

A **KÖRINFO** honlap és adatbázis tartalmát egy olyan **MÁTRIX**-ba rendeztük, mely a környezeti elemeket és tételeket a lehetőségei vizuálisan megjelenítve és a gyűjtés, tartás, kezelés

Keress magyarul angolul

Az eredményt mutasd magyarul angolul

Keresés: a címszavakban a címszavakban a definíciókban mindenhol

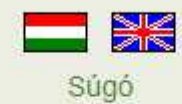
1091 találat összesen.

- ▶ 2,4,5-T ← Vegyi anyagok
- ▶ 2,4-D
- ▶ 67/548/EEC direktiva ← Jogi fogalmak
- ▶ abszolút kockázat ← Kockázatmenedzsment szakkifejezései
- ▶ abszorber
- ▶ abszorpció
- ▶ ACR
- ▶ adalék, REACH ← A REACH törvény fogalmai
- ▶ adalékanyag
- ▶ adalékokkal intenzifikált bioremediáció POP-szennyezettség kezelésére ← Technológiák
- ▶ adattárolás
- ▶ additív hatás
- ▶ adrenalin
- ▶ adszorbens
- ▶ adszorberek ← Technológiai eszközök, berendezések
- ▶ adszorpció
- ▶ advekció
- ▶ aerob ← Biológiai fogalmak
- ▶ aerob biodegradáción alapuló talajremediációs technológia
- ▶ aerob oxidáción alapuló talajbioremediáció

Keress magyarul
 angolul

Az eredményt mutasd magyarul
 angolul

Keresés:

a címszavakban

Mehet

0-9 A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z Mind

Rejtsd mindet

1 találat összesen.

▼ triklóretilén

triklóretilén

Általános leírás, történet

egyik leggyakoribb halogénezett illékony szerves szennyezőanyag, szintelen, nem gyúlékony folyadék, képlete: $\text{CHCl}=\text{CCl}_2$. Angol neve után TCE rövidítés terjedt el. Eleinte altatószerként használták, de felismerve mérgező tulajdonságait a hetvenes években világszerte betiltották gyógyszer- és élelmiszeripari alkalmazását (pl. kávé koffeinmentesítésére). Legfontosabb felhasználása fémek zsírtalanítása az 1920-as évektől kezdődően. Fizikai tulajdonságai (ANTSZ, ICSC 0081):

Forráspont: 87°C
 Olvadáspont: -73°C
 Relatív sűrűség (víz = 1): 1,5
 Oldékonyság vízben, g/100 ml 20°C-on: 0,1
 Gőznyomás, kPa 20°C-on: 7,8
 Relatív gőz sűrűség (levegő = 1): 4,5

Fizikai sajátságok

Relatív sűrűség (víz = 1): 1,3

Oldékonyság vízben, g/100 ml 20°C-on: 0,1

Gőznyomás, kPa 20°C-on: 7,8

Relatív gőz sűrűség (levegő = 1): 4,5

A gőz/levegő keverék relatív sűrűsége 20°C-on (levegő = 1): 1,3

Öngyulladási hőmérséklet: 410°C

Robbanási határok, térf% levegőben: 8-10,5

Oktanol/víz [megoszlási hányados](#) log P: 2,42

Fizikai sajátságok

Hatás az ökoszisztémára

Munkabiztonsági előírások hiányában, majd későbbiekben ezen utasítások be nem tartásának következtében a zsirtalanító kádak, teknők vagy tartályok környezetében folyamatos [talajszennyezés](#) történt. Miután sűrűsége a víznél nagyobb, és vízoldhatósága alacsony, a [talajba](#) szivárgó [TCE szennyezés](#) a [talajszemcsékhez](#) adszorbeálva, valamint a vízzáró rétegen összegyűlő [lencse](#) formájában halmozódik fel. A vízzáró rétegeken megülő [lencsék](#)et szokás [DNAPL](#)-ként (*Dense Non-Aqueous Phase Liquids*) "nehéz, vízzel nem elegyedő [szénhidrogének](#)ként" is említeni. Az elnevezés azért is előnyösebb, mert az esetek jelentős részében a [lencseként](#) összegyűlt [szennyeződés](#) már nem is tekinthető tiszta [triklóretilén](#)nek. A [talajba](#) leszivárgó [triklóretilén](#) ugyanis a [talaj](#) mikroba, és a [talaj](#) fizikai-kémiai összetételének [hatására](#) lassan bomlik, így a [DNAPL](#)-ben TCE-n kívül sok más bomlási vegyület mellett DCE (cisz-diklóretilén) és vinylklorid (VC) is megtalálható.

Mint az [Illékony szerves vegyületek](#) (Volatile Organic Compounds, VOC), a [TCE](#) is irritálja a bőrt és a nyálkahártyát, illetve jól oldódik a szervezet [szövetekben](#) gazdag képleteiben. Ezzel magyarázható neurotoxikus [hatásuk](#), átjutásuk a vér-agy gáton és a placentán, és az anyatejjel történő kiválasztásuk is. A szívizom adrenalinál szembeni érzékenységét fokozza, amely magas [oldószer](#)gőz [koncentráció](#)ban végzett fizikai munka esetén hirtelen szívhalálhoz vezethet. A halogénezett szerves [oldószer](#) származékok károsítják a vesét, a májat, a tüdőt és a vérképző rendszert (Forrás: Nagymajtényi, L. (2007) Környezetegészségtan, SZTE TTK, Szeged). A [TCE](#) [karcinogén hatása](#) miatt, a többi klórozott szénhidrogénhez hasonlóan igen veszélyes az emberre. Káros a májra, a vesére, és a tüdőre is. Belélegezve, illetve lenyelve szédülést, álmoságot, fejfájást, gyengeséget, hányingert majd eszméletvesztést okozhat. Bőrre kerülve vörösséget és kiszáradást idéz elő. Illékonyága és magas gőznyomása miatt [hatása](#) a [TCE szennyeződéssel](#) érintett területeken élőkre is igen jelentős. A [szennyezőanyag](#)-csóva feletti ingatlanok beltéri levegőjében gőzei felhalmozódhatnak. A munkahelyi levegőben megengedett [koncentráció](#) 270 mg/m³. Az Amerikai Környezetvédelmi Hatóság (EPA) által megengedett szint az ivóvízben 0,005 mg/L, a munkahelyi levegőben 100 mg/m³. (Forrás: Amerikai Toxikus Anyagok és Betegségek Hivatala [www.atsdr.cdc.gov](#))

Hatás az emberre

Keress magyarul
 angolul

Az eredményt mutasd magyarul
 angolul

Súgó

Keresés: DNAPL

a címszavakban

Mehet

0-9 A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z Mind

Rejtsd mindet

1 találat összesen.

▼ DNAPL

DNAPL

Dense, Nonaqueous Phase Liquid = nagy sűrűségű, nem vízfázisú folyadék. Felszín alatti vizeket szennyező, víznél nehezebb folyékony szennyezőanyagok, melyek a víz alatt külön fázisban helyezkednek el. Ilyenek a klórozott alifás oldószerek, klórozott benzolok, klórfeholok, policiklikus szénhidrogének és a poliklórozott vegyületek, melyek a víz alatti rétegből folyamatosan szennyezőanyagot bocsátanak a vízbe. Elhelyezkedésük megállapítása, a források azonosítása és lehatárolása nehézségbe ütközik. Egyes klórozott szénhidrogének számára a vízzáró agyagréteg is átjárható, így nem csak a talajvizet, de a mélyebb rétegekben elhelyezkedő vizeket is veszélyeztetik. DNAPL-lel szennyezett talaj és talajvíz remediációja szintén nem egyszerű, de mára már elég tapasztalat gyűlt össze világszerte. A DNAPL szennyezettség kezelésére hatékony és alkalmas eljárások a következők: in situ termikus kezelés, in situ bioremediáció, in situ kémiai oxidáció = @ISCO, és oldószerek vagy felületaktív anyagok alkalmazása a talajvízbe történő beoldás céljából, majd felszínre szivattyúzás utáni kezelés. Segédanyagok nélkül, pusztán a talajvíz és a benne oldott minimális DNAPL mennyiség kiszivattyúzása és felszíni kezelése indokolatlanul idő- és költségigényes megoldás.

DNAPL

Dense, Nonaqueous Phase Liquid, organic contaminants denser than water and do not dissolve or mix easily with water (immiscible). It forms a separate phase (pools) in water. The pools containing chlorinated aliphatic solvents, chlorinated benzenes and phenols, polycyclic aromatic hydrocarbons and polychlorinated compounds serve as a long-term source for dissolved contaminant plumes. It is usually not easy to locate and identify them. Some of the DNAPL compounds can

Keress magyarul
 angolul

Az eredményt mutasd magyarul
 angolul

Súgó

Keresés: UCM

a címszavakban

Mehet

0-9 A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z Mind

Rejtsd mindet

1 találat összesen.

▼ UCM

UCM

Unresolved Complex Mixture, magyarul kromatográfiával teljesen szét nem választott komponenskeverék, melyet egy csoportnak tekintve együtt értékelünk.

UCM

see unresolved complex mixture

▼ UCM

Lexikon

Keress magyarul
 angolul

Az eredményt mutasd magyarul
 angolul

Súgó

Keresés:

a címszavakban ▾

Mehet

0-9 A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z Mind

Új címszó

Rejtsd mindet

Válasszon egy betűt a fentiek közül vagy adj meg egy keresést a lexikon tartalmának megtekintéséhez.

Új

Magyar címszó:

Magyar definíció:

Stílusok **B** *I* U [List Icons] [Cut] [Copy] [Paste] [Undo] [Redo] [HTML] [x₂] [x²] [Ω]

Angol címszó:

Angol definíció:

Stílusok **B** *I* U [List Icons] [Cut] [Copy] [Paste] [Undo] [Redo] [HTML] [x₂] [x²] [Ω]

Mokka Lexikon/Glossary - Windows Internet Explorer

C:\Documents and Settings\fenyvesie\Local Settings\Temp\glossary.HTM

Fájl Szerkesztés Nézet Kedvencek Eszközök Súlyó

Kedvencek SESAM - Document Selectio... Javasolt helyek Customize Links Free Hotmail

Mokka Lexikon/Glossary

A biztonsága érdekében az Internet Explorer megakadályozta, hogy ez a weblap olyan parancsfájlt vagy ActiveX-vezérlőt futtasson, amely hozzáférhet a számítógépéhez. A beállítások megjelenítéséhez kattintson ide...

MOKKA Lexikon/Glossary (22 címszó)

[A](#) [B](#) [C](#) [D](#) [E](#) [F](#) [G](#) [H](#) [I](#) [J](#) [K](#) [L](#) [M](#) [N](#) [O](#) [P](#) [Q](#) [R](#) [S](#) [T](#) [U](#) [V](#) [W](#) [X](#) [Y](#) [Z](#) Mind

Keresés: Címszavakban Definíciókban Mindenhol Magyar Angol Mindkét nyelv

C&L (fenyvesi)
az angol classification and labelling rövidítése, magyarul [vegyi anyagok osztályozása és címkézése](#), lásd ott

disszociációs állandó (fenyvesi)
egy anyag disszociált és nem disszociált formái közötti arány vízben egyensúlyi állapotban. Ionizálható szerves anyag esetében, ez az adat jelzi, hogy mely vegyi anyag fajták lesznek jelen egy bizonyos pH-jú oldatban (egy anyag ionizált formájának sorsa és toxicitása különbözhet a megfelelő semleges molekulától). (http://www.prc.cnrs-gif.fr/reach/en/physicochemical_data.html) A disszociációs állandó egy speciális fajtája a savi disszociációs állandó (K_a), amely a savak erősségét jellemzi, vagyis azt, hogy ezek vizes oldatban milyen mértékben disszociálnak H-ionra és a megfelelő anionra. Mivel a disszociációs állandó több nagyságrendet is átfoghat, a gyakorlatban logaritmusát használjuk. A $-\log_{10} K_a$ értékét, a pK_a -t is szokás savi disszociációs állandónak nevezni. Minél nagyobb a pK_a értéke, annál gyengébb savról van szó. Értékét titrálással határozzuk meg. A [REACH](#) regisztrációhoz előírt fizikai-kémiai jellemző 100 tonnánál nagyobb mennyiségben gyártott vagy importált anyagokra. Nem kell elvégezni a meghatározást, ha az anyag hidrolitikusan

C&L
see [classification and labelling of chemicals](#)

dissociation constant
ratio of concentrations of dissociated and undissociated forms of a substance in water at equilibrium. In the case of an ionisable organic substance, this data indicates which chemical species will be present at a particular pH (fate and toxicity of the ionised form of a substance may be markedly different from the corresponding neutral molecule). (http://www.prc.cnrs-gif.fr/reach/en/physicochemical_data.html) A physico-chemical parameter required by [REACH](#) for materials manufactured or imported in >100 tons/year. In a broader sense a dissociation constant is a specific type of equilibrium constant that measures the propensity of a larger object to separate (dissociate) reversibly into smaller components, as when a complex falls apart into its component molecules, or when a salt splits up into its component ions. The dissociation constant is usually denoted K_d and is the inverse of the association constant. A specific form of the dissociation constant is the acid dissociation constant (K_a), which gives the strength of an acid that is its dissociation to H ion and the corresponding anion. Acid dissociation constant is given usually as the negative logarithm of the K_a .

file:///C:/Documents%20and%20Settings/fenyvesie/Local%20Settings/Temp/glossary.php?search_lang=eng&search_type=term&pattern=cla Sajátgép 100%

Start Fenyvesi_CDFILTER1... Foxmail Remote glossary physchem R... Mokka Lexikon/Glossa... HU 9:57

Köszönöm
a figyelmet

2010/05/16 17:41

